

Octavian Goga - mesianismul poeziei

O. Goga a fost un poet militant, un poet social, care uita de propriile-i neazuri, fiind chinuit de durerile celor multi si oprinati. Figura bardului de la Rasinari se incheaga insa nu numai din aceste versuri, ci din intreaga lui opera. Desi in poezia lui isi fac loc si unele sentimente intime, totusi privita in ansamblu creatia in versuri a lui Goga reflecta atitudinea poetului cetatean, cum de altfel l-au apreciat si contemporanii: "traind pe pamant si intre semenii lui, lupta pentru idealurile acestora, canta luptand si lupta cantand." (Al. Vlahuta)

Goga a intentionat sa faca o adevarata monografie lirica a satului ardelean. Intentia sa avea la baza o cunoastere directa si complexa a realitatilor satului din Transilvania de la sfarsitul secolului trecut si inceputul celui actual, apasat de subjugarea sociala si nationala.

Goga se deosebeste, ca viziune totalizanta asupra satului, de unii predecesori. Acesta o marturiseste el insusi: "Eu am vazut in taran un om chinuit al pamantului; n-am putut sa-l vad in acea atmosfera in care l-a vazut Alecsandri in pastelurile sale si nici n-am putut sa-l vad incadrat in acea lumina si veselie a lui Cosbuc". Goga a urmarit din frageda copilarie viata satului in toata complexitatea ei, cu toate figurile lui reprezentative. A fost martorul framantarilor taranilor, de la botez pana la coborarea in pamint. Sufletul a vibrat la toate durerile satului, scrisul lui devenind, in tot ce este mai temeinic in creatia poetului "cantarea patimirii noastre".

Caci in poeziile lui Goga, mai cu seama in primul volum, nu este vorba de o durere individuala, particulara a poetului sau a unei persoane oarecare, ci de durerile traite de satul transilvanean de-a lungul zbuciumatei sale istorii. Starea de lucruri grea, cunoscuta_ nemijlocit de poet, trezea un sentiment de protest, ceea ce l-a si determinat pe Goga sa afirme: "m-am nascut cu pumni stransi, sufletul meu s-a organizat din primul moment pentru protestare, pentru revolta, cel mai puternic sentiment care m-a calauzit in viata si din care a derivat si formula mea literara.". Izvorul acestei revolte este deci o indelungata asuprire sociala si nationala, care a strivit satul ardelean secole in sir. in poeziile lui Goga apare un sat apasat de nedreptati, cu locuitori continuu framantati de "izbavirea" lor. in acest sens, spre exemplu, poezia De la noi incepe cu urmatoarele versuri pline de vibratie si semnificatie sociala: "Cu fruntea-n tarana, plangand azi ne vezi, /Din slava, cerescule soare; /Rugamu-ne tie, azi sufletul nostru /Tu lasa-l departe sa zboare. /Trimite si vantul, pribeagul drumet, /El, crainicul boltii albastre, /Sa duca departe, pe aripa lui, /Cuvantul strigarilor noastre". Aceeasi atitudine de compasiune fata de confratii din mijlocul carora a plecat isi gaseste expresie artistica si in poezia Asteptare: "Sat din margine de codru, /Revarsat sfios in vale, /Tot mai jalnic cade-amurgul /Peste strasinile tale! /Frunza plopilor pe plaiuri, /Ochii stelelor pe creste, /Rona firelor de iarba /Plang duioasa ta poveste".

Relatia poet-colectivitate rurala este organica, indisolubila, asa cum apare si in poezia Plugarii: "La voi alearga totdeauna /Truditu-mi suflet sa se-nchine;/Voi singuri strajuiti altarul /Nadejdii noastre de mai bine".

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

Goga se deosebeste de samanatoristi in viziunea de ansamblu asupra satului, prin permanenta tendinta de a scruta adanc aspectele sociale ale vietii satului. El nu idealizeaza nici satul si nici taranul, nu se limiteaza la surprinderea elementelor pitoresti, decorative. Dimpotriva, in conceptia lui Goga taranul nu are pe nimeni care sa-l apere: "si nimeni truda nu v-alina", el, taranul traieste o viata istovitoare: "A voastra-i jalea cea mai mare, /A voastra-i truda cea mai sfanta". De aceea poetul lor le inchina aceste versuri convertite in imn si elegie: "Al vostru-i plansul strunei mele, /Crestini ce n-aveti sarbatoare, /Voi, cei mai buni copii ai firii, /Urziti din lacrimi si sudoare".

Vizionara si mesianica e poezia Clacasi. Ea izvoraste din dureroasa intelegere si compasiune a poetului pentru soarta taranilor clacasi. Poezia se deschide cu imaginea unui peisaj torid, intr-un miez de vara, pe camp. Pe camp sunt iobagii, taranii clacasi in sir, garbovind la secera, cersitorind parca un nor pribeag. Miscarea lor grea, apasatoare, istovita de arsita, o sugereaza verbul in constructie modala, prelungind prin rasturnare topica, sensul durativ al caznei: "Eu le vedeam insiruirea lunga, /Cum garbovita-ncet inainteaza /Cum staruind prin holda-si taie uliti, /Cersitorind cu ochii stinsi o dunga/ De nor pribeag in vanatul din zare /Cand secera-n trudita ei carare /sir asternea in snopii grei de aur /Prisosul sfant de binecuvantare.

impovarata si chinuita existenta a iobagilor se citeste pe chipul lor imputinat si stors de munca, de deznadejde si resemnare; "mosnegi slabiti ce scris aveau pe frunte/ zadarnicia pletelor carunte, /barbati sfarsiti, cu sufletele moarte /cu tot amarul unor vietii desarte " si femei "cu ochii stinsi, cu sanul supt de truda". Proiectia dantesca, cu scene de osanda de infern, copleseste prin tragismul martirajului celor "osanditi sa planga si sa taca", celor ce "se sting in neguri si uitare / si cad si mor de crude-mpovarare", si, in contrast, stapinul, intruchipare a unui blestem ancestral ce leaga taranul de robie si de cina lui saraca, din paine de neghina si secara. Finalul poeziei, retoric, vizionar, infatiseaza o umbra de femeie.

in pruncul pe care-l alapteaza femeia, poetul intrevece un Mesia, menit sa fie "infricosatul crainic /izbavitor durerilor strabune". Atunci, in ziua mare-a invierii, /Acesti ostasi cu fete ofilite, /Cu zambet mort, cu suflete trudite, /Ca-ntineriti de suflul primaverii /S-or ridica, ei, care au fost strajerii /Amarului, si-ai mortii, si-ai durerii, /Cu bratul greu de greu rasplatirii /Toata tarina gliei dezrobite /Si muntii toti /si-adancurile /infricosata clip-a primenirii, /Cand suflet nou primeste intrupare, /si-n stralucirea razelor de soare /El harazeste vremii-nbatranite /Vestmintul nou, de noua sarbatoare". Poezia, in intregul ei, sugereaza razvratiri infricosate ce n-au nume, dar care au sa vina. Satul lui Goga, este un sat al muncii, al unor inalte valori etice, este un sat personaj moral, social si istoric.

Din acest sat se desprind, rand pe rand, si trec prin fata ochilor nostri tablouri, figuri individuale vibrant evocate de poet precum Dascalul: "Bland imi rasai cu fata ta blajina, /Cu zambet bun, cu ochi cuminti si limpezi, /Stralucitor de lacrimi si lumina", Dascalita : "Caci tu-mi rasai in zare, /A vremii noastre dreapta mucenita, /Copil blajin, cuminte prea devreme, /Sfielnica, balaie dascalita".

Figurile de "luminatori" ai satului nu se configureaza, in poeziile lui Goga, numai ca niste raspanditori de cultura, ci si ca niste razvratitori ai multimilor oprimate. Astfel Apostolul e prezentat

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

ca un rascolitor de constiinte, un om al carui glas plange atatea patimi neimplinite inca: "Atatea patimi plang in glasul /Cuvantatorului parinte, /si-atata dor aprind in inimi /De clipa razbunarii sfinte". Din suita de figuri evocate de Goga, mai fac parte: dascalul Ilie, cantorul Cimpoi, Laie Chiorul, popa Solomon, biata Mura, Lautarul si altele .Toate laolalta completeaza monografia lirica a satului ardelean.

Poezia lui Goga este mesianica, inteleasa in sensul de incredere in eliberarea sociala si nationala. Glasul "patimirii" izvoraste din durerea inrobirii sociale si nationale a dezmostenitilor neamului sau, iar "mantuirea", din fierbinta incredere in dezrobirea sociala si in unitatea politica a natiunii. Poetul e in postura unui "apostol" care, cu sentimentul unei revelatii, are sa vesteasca "ziua cea mare" a eliberarii, a bucuriei izbavirii neamului din amar si suferinta. Poezia lui Goga este vizionara, mesianismul ei vestind infaptuirea maretelor idealuri istorice ale poporului nostru pentru dreptate sociala si nationala.